

STOWARZYSZENIE INICJATYWA OBYWATELSKA PRO CIVIUM

BROSZURA INFORMACYJNA PRACA DLA WIĘŹNIÓW

strona internetowa
www.stopstygmatyzacji.pl

Infolinia
800 201 211

Email
sekretariat@stopstygmatyzacji.pl

Adres
Przełom 1, 61-423 Poznań

PROGRAM

"PRACA DLA WIĘŹNIÓW"

Program „Praca dla Więźniów”, zainicjowany przez Ministra Sprawiedliwości w 2016 r. oraz realizowany przez Służbę Więzienną, polega na wspieraniu szeroko rozumianej readaptacji społecznej osób odbywających kary poprzez ich aktywizację zawodową. Zatrudnienie w warunkach izolacji więziennej jest jednym z podstawowych narzędzi oddziaływania penitencjarnego.

Korzyści społeczne i ekonomiczne wynikające z zatrudnienia skazanych są niezaprzeczalne, a dalszy rozwój programu „Praca dla więźniów” pozostaje w interesie ogółu społeczeństwa.

Podejmowane przedsięwzięcia opierają się na trzech filarach:

1. budowie na terenie zakładów karnych hal produkcyjnych,
2. rozszerzeniu zakresu możliwości nieodpłatnej pracy więźniów na rzecz samorządów,
3. ulgach dla przedsiębiorców i kontrahentów zatrudniających więźniów.

Podstawę funkcjonowania programu stanowią przepisy następujących aktów prawnych:

- [ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności \(Dz. U. z 2014 r. poz. 1116, z późn. zm.\)](#),
- [ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy \(Dz. U. 1997 Nr 90 poz. 557, z późn. zm.\)](#),
- [rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy \(Dz. U. z 2021 r. poz. 1078\)](#).

**SŁUŻBA
WIĘZIENNA**

Program „Praca dla więźniów” - Służba Więzienna

Służba Więzienna

 sw.gov.pl

Jednym z podstawowych zadań Służby Więziennej, zapisanych w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o Służbie Więziennej, jest prowadzenie oddziaływań penitencjarnych resocjalizacyjnych wobec osób pozbawionych wolności, przede wszystkim przez organizowanie pracy sprzyjającej zdobywaniu kwalifikacji zawodowych, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności. Rola i znaczenie pracy w prowadzonych oddziaływaniach penitencjarnych została również podkreślona w art. 67 § 3 ustawy Kodeks karny wykonawczy poprzez wskazanie pracy jako jednego z najważniejszych narzędzi służących do wzbudzania w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanых postaw i tym samym powstrzymywania się od powrotu do przestępstwa.

Głównym celem wprowadzonego w 2016 roku programu „Praca dla więźniów” było wspieranie szeroko rozumianej readaptacji społecznej osób przebywających w zakładach karnych i aresztach śledczych, a w szczególności ich aktywizacji zawodowej.

Przed wdrożeniem programu tj. na koniec 2015 roku średnioroczne zatrudnienie wyniosło 24750 skazanych i ukaranych, powszechność zatrudnienia w populacji skazanych kwalifikujących się do pracy wyniosła 56,40%.

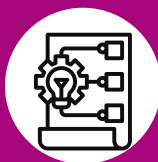
Powszechność zatrudnienia w populacji skazanych kwalifikujących się do pracy w roku 2021 ukształtowała się na poziomie 79,75%, natomiast w 2022 roku wyniosła 91,06%. Wskaźnik bezrobocia wśród skazanych i ukaranych zmniejszył się z 27,4% w 2015 r. do 15,5% w roku 2020 oraz do 13,12% w 2021 roku. W 2022 roku ukształtował się na poziomie 5,74%.

Współpraca ze Spółkami Skarbu Państwa:

Ogólnopolski charakter oraz kilkuletnie doświadczenie wyniesione ze współpracy pomiędzy Służbą Więzienną, a spółkami Skarbu Państwa sprawia, że Poczta Polska S.A., WARS S.A. oraz Lasy Państwowe są ważnymi strategicznymi partnerami w realizacji programu „Praca dla więźniów”. Jednostki penitencjarne podejmują aktywne działania celem zapewnienia tym kontrahentom odpowiedniej liczby skazanych do pracy, jak również poszukują kolejnych kontrahentów strategicznych o zasięgu regionalnym oraz ogólnopolskim.

Zatrudnienie w halach

Zgodnie z założeniami programu „Praca dla więźniów” w Polsce miało powstać 40 hal produkcyjnych przy zakładach karnych i aresztach śledczych. Znaczenie powstania tych obiektów dla Służby Więziennej w perspektywie rozwoju programu spowodowało, że obecnie funkcjonuje już 50 hal produkcyjnych. Trwa budowa kolejnych obiektów.

Obiekty produkcyjne powstałe w latach 2016-2022

Lp.	Lokalizacja obiektu	Rok oddania obiektu do użytku
1.	ZK Krzywaniec	2016
2.	AŚ Poznań	2016
3.	ZK Potulice	2016
4.	ZK Gębarzewo	2016
5.	AŚ Koszalin (OZ Dobrowo)	2017
6.	AŚ Warszawa-Grochów	2017
7.	ZK Sieraków Śląski	2017
8.	AŚ Kraków (OZ Kraków)	2017
9.	ZK Nr 1 Grudziądz	2017
10.	ZK Nowy Wiśnicz	2017
11.	ZK Ława	2018
12.	ZK Czarne (OZ Szczecinek)	2018
13.	AŚ Koszalin (OZ Dobrowo)	2018
14.	ZK Włocławek	2018
15.	ZK Czerwony Bór	2018
16.	ZK Strzelce Opolskie	2018
17.	ZK Włodawa	2018
18.	AŚ Szczecin (OZ Stargard)	2018
19.	ZK Wronki	2018
20.	ZK Trzebinia	2018
21.	ZK Rzeszów	2018
22.	ZK Nowy Wiśnicz	2018
23.	ZK Racibórz	2018
24.	ZK Nysa	2018
25.	ZK Kamińsk	2019
26.	AŚ Kielce	2019
27.	ZK Łowicz	2019
28.	ZK Garbalin	2019
29.	AŚ Warszawa - Białołęka	2018
30.	ZK Nr 1 Grudziądz (OZ Grudziądz)	2019

Obiekty produkcyjne powstałe w latach 2016-2022

31.	ZK Przytuły Stare	2020
32.	AŚ Olsztyn (OZ Olsztyn)	2020
33.	ZK Nr 1 Grudziądz	2020
34.	ZK Stare Borne	2020
35.	ZK Wronki	2020
36.	ZK Wronki	2020
37.	ZK Rzeszów	2020
38.	ZK Gorzów Wlkp. (OZ Słońsk)	2020
39.	AŚ Warszawa - Białotęka	2020
40.	ZK Sztum	2020
41.	ZK Zaręba	2020
42.	ZK Głogów	2021
43.	AŚ Suwałki	2021
44.	ZK Chełm	2021
45.	ZK Kluczbork	2021
46.	ZK Strzelin	2021
47.	AŚ Bytom (OZ Zabrze)	2021
48.	ZK Wrocław nr 1	2021
49.	AŚ Międzyrzecz	2022
50.	AŚ Jastrzębie Zdrój	2022

Obiekty produkcyjne pozostające w realizacji

Lp.	Lokalizacja obiektu
1.	ZK Gębarzewo
2.	ZK Wrocław nr 1

KORZYŚCI

Jeden z filarów programu „Praca dla więźniów” stanowią ulgi i ułatwienia organizacyjne dla przedsiębiorców i kontrahentów zatrudniających osoby pozbawione wolności, pozwalające na znaczące obniżenie kosztów związanych z zatrudnieniem, a w rezultacie również redukcję ogólnych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Każdemu przedsiębiorcy przysługuje ryczałt z tytułu zatrudnienia osób pozbawionych wolności, który wynosi 35% wartości wynagrodzeń wypłacany z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia skazanych ze środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy.

Innymi korzyściami dla przedsiębiorców współpracujących ze Służbą Więzienną w zakresie zatrudnienia osób pozbawionych wolności wynikających z kooperacji są w szczególności:

- brak potrzeby zawierania indywidualnych umów o zatrudnienie osób pozbawionych wolności (zatrudniony skazany nie staje się pracownikiem w rozumieniu prawa pracy),
- pracodawca zwolniony jest z obowiązku stosowania przepisów prawa pracy (z wyjątkiem przepisów dotyczących czasu pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy),
- pracodawca jest zwolniony z obowiązku odprowadzania składki zdrowotnej za zatrudnienie osoby pozbawionej wolności,
- korzystanie z darmowej ochrony obiektów produkcyjnych zlokalizowanych na terenach ścisłych aresztów śledczych i zakładów karnych,
- prawo do wnioskowania o zmianę miejsca i rodzaju pracy lub o wycofanie z zatrudnienia bez zachowania formy i terminów przewidzianych w prawie pracy co powoduje większą swobodę w doborze pracowników,
- możliwość uzyskania dofinansowania działań prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy dla skazanych oraz ochronę istniejących ze środków Funduszu Aktywizacji Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy.

Korzyści dla więźniów

- możliwość podjęcia pracy daje szansę bezpłatnego przyuczenia do zawodu i przyuczenia do późniejszej aktywizacji zawodowej w warunkach wolnościowych,
- zatrudnienie daje możliwość pozyskania środków finansowych przez osadzonych na własne potrzeby w sposób akceptowany społecznie, co może pozwolić na finansowe wspieranie rodziny przez przekazywanie jej zarobionej kwoty oraz może stanowić źródło pokrycia kar pieniężnych, np: alimentów lub grzywien,
- wykonywanie konkretnych czynności uczy systematyczności i wywiązywania się z przydzielonych obowiązków, kształtuje poczucie odpowiedzialności za wykonaną pracę i jest treningiem do samodzielnego życia na wolności oraz przygotowaniem do powrotu do społeczeństwa,
- zatrudnienie w więzieniu stwarza możliwość zagospodarowania czasu wolnego, przeciwdziałania rozwojowi podkultury więziennej, przemocy w stosunku do innych osadzonych czy samookaleczeniom,
- kształtowanie poczucia przydatności, użyteczności, nabycia umiejętności współpracy w zespole, pojawienia się poczucia sensu życia, sensowności podejmowanego wysiłku, poczucia bycia docenianym przez innych,
- powstawanie nowych miejsc pracy stworzą nową sytuację, znoszącą poczucie bezcelowości pobytu w zakładzie karnym oraz pozwala zachować sprawność zawodową, siły fizyczne i umysłowe.